

Lájkem

k porozumění

MET17

Jak to funguje na planetě

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

METODICKÝ MATERIÁL: Jak to funguje na planetě?

O ČEM METODA JE

Metoda „Jak to funguje na planetě“ je zaměřená na práci a kooperaci ve skupině a mezi skupinami. Je postavena na příběhu osídlování nové planety – děti musí vymyslet, jak to na nové planetě bude fungovat, co je třeba zařídit jako první, které jednotlivé složky systému jsou nejdůležitější a jak by měly fungovat společně. Děti pracují ve skupinách na jednotlivých tématech, která jsou odlišná. Společně však musí spolupracovat tak, aby každý mohl dosáhnout svých cílů a současně zajistit spolupráci všech odvětví na planetě.

Tato metodika propojuje jednotlivé vzdělávací oblasti, čímž pomáhá dětem a především dítěti se sluchovým postižením lépe vnímat souvislosti v kontextu. Jedno zastřešující téma propojuje více předmětů a zachovává tak kontinuitu ve sledu úkolů, čímž dětem umožňuje lepší orientaci při práci. Cílem této metodiky je, aby se dítě se sluchovým postižením v tématu lépe orientovalo a dovedlo lépe jednotlivé vzdělávací oblasti propojovat. Souběžně metodika podporuje i sociálně-emoční dovednosti dětí a učí je vzájemné spolupráci.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

průřezově

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Sociální a personální
komunikativní,
k řešení problémů

CÍLE

- Žák rozvíjí samostatné myšlení
- Žák se učí o tématu přemýšlet do hloubky
- Žák se učí strategiím kritického myšlení
- Žák se učí pracovat ve skupině
- Žák se učí prezentačním dovednostem
- Žák posiluje slovní zásobu

PŘÍLOHY

[MET17_PH_01_Na planetě \(1. období\)](#)

[MET17_PH_01_PL_01_Námět k úlohám_01](#)

[MET17_PH_01_PL_02_Námět k úlohám_02](#)

[MET17_PH_01_PL_03_Námět k úlohám_03](#)

[MET17_PH_01_PL_04_Zvířata a plodiny](#)

[MET17_PH_02_Na planetě \(2. období\)](#)

[MET17_PH_02_PL_01_Námět k úlohám_01](#)

[MET17_PH_02_PL_02_Kolik toho sním](#)

[MET17_PH_03_Na planetě ČJ+ČJS \(1. období\)](#)

[MET17_PH_03_P_01_Příběh o planetě](#)

[MET17_PH_03_PL_01_Krasopis a úryvek](#)

[MET17_PH_04_Na planetě ČJ+ČJS \(2. období\)](#)

[MET17_PH_04_PL_01_Přiletěl jsem na planetu](#)

[MET17_PH_04_P_01_Dobový portrét](#)

[MET17_PH_04_P_02_Kronika](#)

[MET17_PH_04_PL_02_Úryvky](#)

[MET17_PH_05_Výtvarná výchova \(1. období\)](#)

[MET17_PH_06_Výtvarná výchova \(2. období\)](#)

[MET17_PH_07_Dramatický námět](#)

JAK NATO?

- Metodika je koncipována tak, že obsahuje úvodní workshop „Jak to funguje na planetě“, na který následně navazují plány hodin rozdělené na první a druhé období.
- Pro účely metodiky je třeba uzpůsobit třídu tak, abyste měli dost místa pro úvodní společnou aktivitu aby následně děti mohly pohodlně pracovat v jednotlivých oddělených skupinách.
- Děti nechte o tématu především samostatně přemýšlet a rozvíjejte jejich vlastní fantazii a představivost, případně pokládejte vhodně zvolené otázky, abyste děti navedli správným směrem pro pochopení smyslu aktivity.
- Při rozdělování dětí do skupiny dbejte spíše na různorodost týmu, ve kterém se děti naučí dobře vnímat a společně probírat různé úhly pohledu na tematiku a rozdílné přístupy k řešení problémů, posílíte tím také nové vztahy ve třídě; děti můžete do skupin rozdělit také podle projeveného zájmu o danou specializaci.
- Podporujte společnou práci v týmu a sledujte, zda se dítě se sluchovým postižením dostatečně zapojuje do činnosti.
- Podpořte motivaci dětí pro zpracovávání tématu a společně o něm diskutujte.
- Poté, co děti pochopí základní smysl fungování této metodiky, je možné ji aplikovat také v ostatních doporučených předmětech nebo probíraných oblastech – inspirovat se můžete v jednotlivých plánech hodin, které najdete v příloze této základní metodiky.

Výborný materiál na dlouhodobou práci. Zajímavé a přitažlivé téma. Žáci tímto tématem žili nejméně dva týdny a sami připomínali, co vše by se dalo ještě domýšlet, aby planeta plně fungovala. Aplikace matematiky v pracovních listech je zajímavá. Je to důmyslné a pro děti v ten moment velmi smysluplné propojení s praxí.

Marcela Bezoušková, ZŠ a MŠ Střelice

CO MŮŽETE SLEDOVAT

- Vzájemná komunikace a spolupráce dětí v týmu
- Pochopení a srozumitelnost tématu
- Zapojení dítěte se sluchovým postižením do společné činnosti
- Znalosti a aktuální přehled dětí o probíraném tématu
- Odhalit slabiny (komunikační, prezentační, přehledové apod.), které je s dětmi potřeba procvičovat a tím je odstraňovat

Tip: Příprava na hodinu

K této metodice si vždy připravte klíčové slovo (nebo slova), kterému je třeba důkladně porozumět a je důležité pro vámi probíranou oblast, které se chcete s dětmi věnovat.

Tip: K delšímu projektu

Při dlouhodobějším projektu dětem umožněte dohledávání informací prostřednictvím internetu, odborné literatury (encyklopedie, časopisy apod.) nebo diskuzí s odborníky. Podporujte děti v kritickém myšlení při vyhledávání a vyhodnocování relevantních a kvalitních zdrojů informací.

WORKSHOP JAK TO FUNGUJE NA PLANETĚ

Nadchněte děti pro téma vhodně zvolenou diskusí nebo příběhem o planetě už na začátku dne. Řekněte dětem, čemu konkrétně se budete věnovat a jakým konkrétním stylem bude probíhat vaše práce. Děti se také mohou aktivně zapojit do rozmísťování lavic a židlí ve třídě ještě před začátkem aktivity. S dětmi si například na začátku hodiny můžete zahrát i pohybovou hru, kdy si představujete, jak letíte vesmírem v raketě.

AKTIVITA I – KRUH

Ptejte se dětí:

„Co znamená slovo fungovat?“

Diskutujte s dětmi v kroužku nad tím, co znamená slovo fungovat:

„Víte, co znamená slovo fungovat? Často nám nemusí být zcela jasný význam některých slov, ačkoliv je běžně používáme. Opravdu víme, co znamenají? Co třeba funguje?“ Necháme děti, aby uváděly různé příklady, na které je můžeme navést: Fungují stroje, fungují lidé v mezilidských vztazích (rodina, přátelství), lidé spolu fungují v nějakém systému (škola, práce, doma), funguje potravní řetězec v přírodě, funguje správně složený ekosystém, fungují nám smysly (čich, sluch, zrak – pokud ne, napraví se to třeba brýlemi apod.), funguje nám naše planeta Země (nebo nefunguje?).

AKTIVITA II – DISKUZE PLANETA

Na velký papír nakreslete planetu a vyprávějte:

„Objevíli jsme úplně novou neosídlenou planetu! A je tu navíc vše, co potřebujeme k životu – můžeme tu dýchat, svítí tu slunce, je zde voda a krásná příroda a funguje gravitace. Víte, co je to gravitace? Na planetě ale kromě toho vůbec nic není a my musíme vymyslet, co všechno je potřeba zařídit, abychom tu mohli společně a úspěšně fungovat nejen mezi sebou, ale i vzájemně s planetou. A protože jsme planetu objevili právě my, můžeme jí vymyslet jméno, pojmenovat lidi, rostliny a zvířata...“

Děti odpovídají a diskutují o tom, co vše je potřeba k úspěšnému fungování (píšeme/kreslíme k planetě nebo na nový papír) – z nápadů dětí vznikají jednotlivé resorty (ministerstva), pokud nevzniknou, lze využít následující:

Otázky, kterými můžeme děti správně nasměrovat:

- Jak se budeme na nové planetě vzdělávat?
- Jak budeme fungovat s přírodou?
- Jak se budeme po planetě pohybovat a dopravovat?
- Jak a kde budeme získávat jídlo?
- Kde budeme bydlet?
- Čím se budeme bavit, jak budeme trávit volný čas a kde se spolu budeme setkávat?
- Co je nejdůležitější udělat na planetě jako úplně první věc?
- Jak se o planetu starat co nejlépe, aby dobře fungovala ona i my na ní?
- Co je důležité pro nás a co pro planetu?

Navrhovaná témata resortů (ministerstev):

Vzdělání, příroda/ekologie, doprava, potraviny, bydlení, společenský život, průmysl, péče o zdraví, informace a jejich předávání, věda a výzkum, infrastruktura, logistika, turistika, bezpečnost, formy vzdělávání, volný čas, historie, nakládání s odpadem, ekologie...

Žáky příběh o planetě velmi zaujal, bylo to prý jedno z nejhezčích témat. Děti při čtení učitelem velmi pozorně poslouchaly a moc se jim líbil nápad „s kamenem“, protože to pro ně byla nová neokoukaná „postava“ (prý jsou zvyklé na draky, princezny, zvířecí hrdiny... a kámen by je nikdy nenapadl). Děti bavilo, že mohou domýšlet příběh.

Jindřiška Stránská, ZŠ Veltrusy

AKTIVITA III – JAK NATO?

Děti se rozdělí do skupin podle témat, která je nejvíce zajímají nebo jsou jim nejbližší, případně děti rozdělíme do skupin jinak (rozpočítání/rozdělení dle vztahů ve třídě / podle schopností dětí – smíšené skupiny apod.). Každá ze skupin dostane svůj velký papír, na který dané téma zpracuje – píše, kreslí, lepí koláž...). Ptejte se dětí:

„Jak bude váš resort na planetě fungovat? Co všechno zařídíte a vymyslíte?“

Pokud si děti se svým tématem nevědí rady, zpracují spolu s vyučujícím myšlenkovou mapu, která jim pomůže se v tématu lépe zorientovat. Ptejte se například na otázky: *„Co a proč je důležité? Komu a jak to pomůže? Kde vezmeme materiál? Co pro to musíme udělat, co zařadit? Jak to má být prospěšné a komu?“*

V průběhu zpracovávání procházejte jednotlivé skupiny a případně vhodně položenými otázkami podpořte další motivaci a kreativitu dětí.

Jednotlivé skupiny své zpracované téma prezentují ostatním resortům. V čem je jejich resort důležitý a jak by měl fungovat na planetě?

Moc mě bavilo pracovat s Vašimi nápady, aktivitami, s novou třídou, kterou začínám poznávat. Děti vše zaujalo a dívka se sluchovým postižením se zapojila, vše pro ni bylo srozumitelné. Názornost pomáhá nejen jí, ale i ostatním dětem.

*Hana Siegllová, Masarykova ZŠ
Praha – Klánovice*

AKTIVITA IV – S KÝM JE DŮLEŽITÉ SPOLUPRACOVAT

Děti znovu vytvoří resortní skupiny, společně se zamyslí a domluví na tom, se kterou skupinou a proč by mohl jejich resort dobře fungovat. Jak mohou společně spolupracovat? Čím se mohou vzájemně obohatit a jak se lépe rozvíjet, aby měl jejich plán pro planetu i lidi na ní co největší význam? Vyučující zapisuje na papír příklady spolupráce – kdo spolupracuje s kým a proč? Např. vzdělávání + příroda = můžeme se vzdělávat o přírodě.

REFLEXE

Zhodnoťte s dětmi průběh společné aktivity. Vyzdvihněte především to, jak se jim dařilo vzájemně spolupracovat ve skupině a uchopit dané téma, včetně závěrečného prezentování. Oceňte jejich nápady, fantazii a energii, kterou věnovaly své práci. Dětem můžete dát příležitost ohodnotit se i vzájemně a naučit je tak poskytovat i přijímat konstruktivní kritiku, což je velmi důležitá dovednost. Proberte s nimi jejich pohled na společně odvedenou práci na tématu – co bylo a je důležité, co naopak méně? Na závěr je třeba zdůraznit význam spolupráce a správné komunikace nejen v pracovním týmu, ale i ve třídním kolektivu. S dětmi můžete také probrat, jak získané informace a znalosti aplikovat v běžném životě, nejen ve třídě.

PRACOVNÍ LIST 01

METODICKÝ MATERIÁL: Jak to funguje na planetě
Plán hodiny: MET17_PH_04_PL_01_Přiletěl jsem na planetu
Pracovní list: MET17_PH_04_PL_01_Přiletěl jsem na planetu

Když ve své blízkosti máš za sebou tisíce kilometrů, tak to není planetě úplně jedno. Proto se jí snažíš porozumět, hledáš ji poznat a chápeš ji. Například tím, že se snažíš pochopit, jak se na ní chová, jak se na ní chová, jak se na ní chová...
Náhlí projev je...
Po přeletu na planetu jsi nyní vystředěn v oblasti polárního jehlanu a, když jsi na své, uvidíš...

MET17_PH_04_PL_01_Přiletěl jsem na planetu

PRACOVNÍ LIST 02

METODICKÝ MATERIÁL: Jak to funguje na planetě
Plán hodiny: MET17_PH_04_PL_02_Úryvky
Pracovní list: MET17_PH_04_PL_02_Úryvky

Živa se přelétá k Úryvkům a Kroměje království a se Starých panství českých de Ardena Žilka.
KROKOVÁ KROKOVÁ ČESKÁ, KROKOVÁ (1945-1992)
KROKOVÁ KROKOVÁ ČESKÁ, KROKOVÁ (1945-1992)
KROKOVÁ KROKOVÁ ČESKÁ, KROKOVÁ (1945-1992)

MET17_PH_04_PL_02_Úryvky

PŘÍLOHA 01

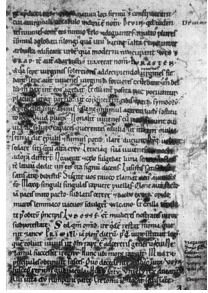
METODICKÝ MATERIÁL: Jak to funguje na planetě
Plán hodiny: MET17_PH_04_PL_01_Dobový portrét
Příloha: MET17_PH_04_P_01_Dobový portrét

MET17_PH_04_P_01_Dobový portrét

PŘÍLOHA 02

METODICKÝ MATERIÁL: Jak to funguje na planetě
Plán hodiny: MET17_PH_04_PL_02_Kronika
Příloha: MET17_PH_04_P_02_Kronika

MET17_PH_04_P_02_Kronika

PLÁN HODINY 05

PLÁN HODINY PRO PŘEDMĚT: Umění a kultura - výtvarná výchova
METODICKÝ: Jak to funguje na planetě?
ROČNÍK: 1-5. třída (2. období)

VZDELÁVACÍ OBLAST: Umění a kultura
PRŮŘEZOVÁ TEMATA: Výchova k myšlení v otáčlivých a globálních souvislostech, multikulturní výchova
KLÍČOVÉ KOMPETENCE: Komunikativní, pracovní

TÉMA: Výtvarná výchova (1. období)

CÍLE:
• Žák naučí se používat...
• Žák naučí se používat...
• Žák naučí se používat...

POMŮCKY:
Až budete používat...
Někdy třeba i...
ÚVOD HODINY:
Dobrá...
Dobrá...
Dobrá...

MET17_PH_05_Výtvarná výchova (1. období)

PLÁN HODINY 06

PLÁN HODINY PRO PŘEDMĚT: Umění a kultura - výtvarná výchova
METODICKÝ: Jak to funguje na planetě?
ROČNÍK: 4-5. třída (2. období)

VZDELÁVACÍ OBLAST: Umění a kultura
PRŮŘEZOVÁ TEMATA: Výchova k myšlení v otáčlivých a globálních souvislostech, multikulturní výchova
KLÍČOVÉ KOMPETENCE: Komunikativní, pracovní

TÉMA: Výtvarná výchova (2. období)

CÍLE:
• Žák naučí se používat...
• Žák naučí se používat...
• Žák naučí se používat...

POMŮCKY:
Až budete používat...
Někdy třeba i...
ÚVOD HODINY:
Dobrá...
Dobrá...
Dobrá...

MET17_PH_06_Výtvarná výchova (2. období)

PLÁN HODINY 07

PLÁN HODINY PRO PŘEDMĚT: Dramatická výchova
METODICKÝ: Jak to funguje na planetě?
ROČNÍK: 1. období

VZDELÁVACÍ OBLAST: Dramatická výchova
PRŮŘEZOVÁ TEMATA: Osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v otáčlivých a globálních souvislostech
KLÍČOVÉ KOMPETENCE: Komunikativní, pracovní

TÉMA: Dramatický námět

CÍLE:
• Žák naučí se používat...
• Žák naučí se používat...
• Žák naučí se používat...

POMŮCKY:
MET17_PH_07_P_07_Příloha 1
ÚVOD HODINY:
Dobrá...
Dobrá...
Dobrá...

MET17_PH_07_Dramatický námět